

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institudam ad cat olicarum partium: proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékben.

Diadal.

Tavaszi napsugárban és örömmódban uszik az ország. Az armány legyőzve, a homály szétfoszott, az igazság, a nemzet szebb jövőbe vetett reménye kiszabadult bilincseiből. Gyönyörtüség látni és élvezni az örömet, a melyet a lidérenyomástól megszabadult nemzet lelke érez. Kiszabadultunk a gaz fosztogatók körmei közül s a nemzet szívével összeforrott, igazi vezérek viszik a zászlót a diadal felé.

Wekerle, Kossuth, Andrássy, Apponyi, Zichy, Darányi, Polonyi . . . fényesnél fényesebb nevek a magyar közélet egén. Eddig is azok voltak, míg az eszmék harterén folyt a küzdelem s fényesek maradnak, a mikor az eszmék tettekké válnak.

Bennünket a Zichy névhez külön érzelmek is kötnek. Az általánoshoz fűzött öröm a mi szívünkben kettős lesz, mikor küzdelmeink kezdettől fogva való vezérének nevét a ministeri listában látjuk. A keresztény Magyarországot való küzdelem harcosa volt e névnek viselője annak a néppártnak tagja, a mely ellen az armány és gyűlölet kezdettől fogva az üldözés és kisebbités legraffináltabb fegyvereivel küzdött. A rosszakarat elcsitult s a nemzet belátja, hogy a néppártnak nemcsak nincs szüksége arra, hogy bárkitől hazafiságot tanuljon, hanem a mint kivette eddig oroszlanrészét az eszmék nagy harcában, úgy fog állani a nemzet jogai mellett, a mikor a kivivott igazságért munkálkodni kell.

Öszinte szívvel, igaz keresztény lélek jóleső örömeivel üdvözljük Zichy Aladár grófot, a magyar alkotmány tagját, a király személye körüli minisztert. A Mindenható adjon neki erőt, hogy régi sikereit magyar hazánk javára és dicsőségére újabbakkal gyarapítsa!

Az Oltáregylet kiállítása.

Az Oltáregylet szombaton megnyitott kiállítását tegnap este zárta be Szuborics Jenő apátkanonok, az Oltáregylet igazgatója. Két napon át gyönyörködött a város közönsége — és pedig részben felekezeti különbség nélkül — a katolikus hölgyek áldozatkész munkájának szépséges eredményében. Bátran mondhatjuk, az Oltáregylet kiállítása évről-évre prédikál. Predikál hívőnek, hitetlennek egyaránt és minden szónál hangosabban hirdeti szent hittünk fenséges titkának, az Eucharisziának hatalmas erejét. Az Oltáriszentségben jelenlevő Üdvözítő évről-évre több ember szívét vonza magához, évről-évre több művész kezét állít szegény templomainak szolgálatába, hogy szívekben és templomokban minél méltóbb

lakóhelyet készítsen magának. Mindig több és több lélek érti meg Jézus nagy szeretetét, mely Őt oltárainkon fogva tartja s ez az értés mindig több áldozatkésztséget vált ki tisztelőiből és imádóiból.

Akik az idei kiállítást megtekintették, valószínűleg bámulnak annak gazdagságán. Több, mint 1500 korona értékét képviselték a szebbnél szebb templomi felszerelések, melyek a közeli napokban az egyházmegye 25 templomában 25 község híveinek hirdetik Székesfehérvár katolikus hölgyeinek hitbuzgóságát, áldozatkész munkáját, csüggedést nem ismerő kitarását.

Ennek a minden dicséretre méltó, odaadó fáradozásnak hatalmas élesztője az a szellem, mely az Oltáregylet tagjait eltölti s melynek folyton ébrentartója, fokozója az egyesület buzgó elnöke *Szűgyény Marich Julia*, kinek nevéhez az oltáregylet minden sikere fűződik.

Az Ő mélyen vallásos, erősen katolikus lelkének élő bizonyítéka gyanánt itt közöljük sokak épülésére azt a szép, benső hitű sugalmazott beszédet, melylyel az idei kiállítást megnyitotta:

Nagyságos és főtisztelendő apátkanonok ur!

Miután egyházmegyénk mélt. és főtisztelendő mélyen tisztelt püspöke legnagyobb sajnálatunkra akadályozva van Oltáregyletünk kiállítását személyesen megnyitni, — elhatározta választmányunk, hogy egyleti életünk eme kimagasló mozzanatát ugyszólván csak legszűkebb családi körben fogja megülni. — Amint azonban kiváló fontosságú vagy emlékeztető napokon a család összes tagjai a szeretve tisztelt családfő körül örömteljes szívvel csoportosulnak, úgy környezzzük mi is Nagyságodat ma, midőn megnyitják a mi kiállításunk, mely nem csupán az egyleti tagok fillérei és fáradozásainak évről-évre szebb gyümölcsét mutatja be, — de egy uttal s mondhatom legelső sorban — az Oltáriszentségben jelenlevő Jézus előtt való feltétlen meghódolás, szent vallásunk iránti határtalan ragaszkodásunk, rendíthetetlen hűségünk fényes megnyilvánulása akar lenni! — Együletünk fennállása óta Nagyságod vezetett minket biztos kézzel a kezdet nehézségei s rögös utain — s amidőn ma a szent jelvényben diadalmaskodó kis csapat meghajtja a szeretett vezér előtt büszke zászlóját, — bizalommal kérjük Nagyságodat, hogy működésünkben ezentul is támogatni, irányítani — s kiállításunkat megnyitni, az Isten oltári ekesítésére szentelt tárgyakat megáldani méltóztassék!

Kimutatás.

A székesfehérvári Oltáregylet 1906. évi kiállításáról, mely az idén is, mint a megelőző években, a Ferenc József nőnevelde főtiszt. főnöknője által kegyesen átengedett helyiségben tartott.

1. *Sörd.*
2. fekete minisztránsruha (házilag készült.) keresztelő szerek, vörös kehelytakaró és manipulum, varta Perlaky Ilona, 2 cingulum adományozta gróf Zichy Lujza.
2. *Móri községi templom.*
4. viola minisztránsruha (házilag készült), 2 fekete minisztránsruha (házilag készült), 2 oltár-

lepel, vásznat adta gróf Zichy Lujza, varrta Kostyelik Etel, 6 corporale, a vásznat adta gróf Zichy Lujza, varrta Kis Mihályné, 6 kehelykendő, adja gróf Zichy Lujza, 6 kéztörölő, adja gróf Zichy Lujza.

3. *Pátka.*
4. piros minisztránsruha (házilag készült), tumbatakaró (házilag készült).

4. *Érd.*
Zöld casula, ciboriumköpenyke, készítette Reiznauer Lenke, betegápolgatási társoly, adta és készítette Sturm Erzi, 2 vállkendő, vásznat adta gróf Zichy Lujza, varrta Kis Mihályné, 2 purificatorium, vásznat adta gróf Zichy Lujza, a csipkét egyre Füzy Mariska, varrta Kis Mihályné.

5. *Tinye.*
Fekete pluviale, fekete casula, varrta Peék Róza, 2 fekete minisztránsruha (házilag készült).

6. *Balinka.*
Tumbatakaró (házilag készült).

7. *Csór.*
Stóla, adja Nedeczky Katalin, zöld casula, varrta Reiznauer Emilia, hímizte Reiznauer Lenke.

8. *Inota.*
Oltáriszentség, adja Aujedzky Adolfné, misekönyv, evangéliomoskönyv, 4 corporale, vásznat adta gróf Zichy Lujza, varrta Kis Mihályné, 4 palla, kettőt hímizett Jávor Ida, kettőt Szemes Teréz.

9. *Szent Imre konviktus, helyben.*
4 románkorabeli alaku gyertyatartó, ciborium köpenyke, adja Mészáros Ferencné, 1 alba, adja gróf Cziráky Antalné, 4 viaszgyertya adja Máté Ferencné.

10. *Sárosd.*
Velum, adom. gróf Cziráky Antalné, fátoly a szentségre a szent sirnál, adja dr. Szabady Józsefné, betegápolgatási szerek, 1 palla, hímizte Kostyelik Etel, betegápolgatási csengetyű, füstölő tömjéntartóval, halotti misekönyv, fehér casula, adományozza gróf Cziráky Antalné, cingulum, adta Tóth Béláné.

11. *Isztimér.*
4 fekete minisztránsruha (házilag készült), halotti misekönyv, 1 karing, csipkét adta Reé Istvánné, varrta Hübner Károlyné, 1 alba, csipkét adta Reé Istvánné, varrta dr. Eisenbarth Károlyné, 1 vállkendő, vásznat adta gróf Zichy Lujza, varrta Kis Mihályné, 4 minisztránsing, kettőt varrt Karl Józsefné, kettőt Tóth Edéné.

12. *Guttamási.*
Ciborium. Kanontáblák, adja Aujedzky Adolfné. Lila-fehér stóla varrta Papp Etel.

13. *Sárbogárd.*
2 piros és 2 fekete minisztránsruha, házilag készült. 1 fekete stóla, varrta Papp Etel. 1 alba — a taválról maradt csipkét adta néhai Özv. Schnetzer Nándorné — varrta Kovács Károlyné. 1 karing, csipkét adta Reé Istvánné, varrta Özv. Flits Miklósné. I. Egy oltárterítő, csipkét és a vásznat adta Szántner Józsefné, varrta Ocsipa Teréz. II. Egy oltárterítő, csipkét horgolta Miss Anna, varrta Takács Róza. III. 1 karing, varrta Gyurkovits Róza, a csipkét horgolta Ocsipa Teréz. IV. 1 karingre való csipke, horgolta Horváth Ferencné. V. 1 karingre való csipke, horgolta Gyurkovits Róza. VI. 1 albara való csipke, horgolta Sávoly Mária. VII. 2 minisztránsing, varrta Gyurkovits Róza, a csipkét horgolta Horváth Izabella. VIII. Sz. Antal állványra terítő, adja és készítette Sávoly Jánosné. Az I—VIII. sz. tárgyakat

Ma lapunk 4 oldal.

a székesfehérvári Oltáregylet sárbogárdi tagjai készítették templomuk számára.

14. Tahítófalu.

Kehely, adom. N. N. 2 alsó oltárterítő, varrta Kostyelik Etel. 2 ministránsing, csipkét adta Hesa Anna, varrta Paulovics Ferencné. 3 kehelykendő, a vásznat adta gróf Zichy Lujza, a csipkét Füzy Mariska, varrta dr. Szabady Józsefné. 3 kéztörölő, adta gróf Zichy Lujza.

15. Máty.

Fekete casula, adom. gróf Cziráky Antalné. Fekete pluviale. 2 fekete ministránsruha (házilag készült). Dupla stóla, adja dr. Szabady Józsefné.

16. Felcsuh.

Fehér pluviale, monstrancia. Karing, adja gróf Cziráky Antalné.

Bakonykúti.

Fehér casula, varrta Sturm Erzs. Miskönyvállvány. 4 fekete ministránsruha (házilag készült). 1 palla, himezte Kostyelik Etel. 4 ministránsing, egyet varrt özv. Pichler Józsefné, hármat adományozott özv. Stefán Györgyné. 3 manutergia (kéztörölő) adta gróf Zichy Lujza. Kehely, adja Szuborics Jenő apátkanonok.

18. Sz. Ferencrendiek. (Helyben.)

4 vörös ministránsruha (házilag készült), 4 ministránsing, kettőt varrt özv. Pichler Józsefné, csipkét adta özv. Kováts Ignácné, kettőt varrt Destek Adolfné, csipkét adta özv. Námesy Ferencné. 3 lila-fehér stóla, egyet adott Szögyény-Marich Julia, egyet gróf Zichy Lujza, egyet varrt Papp Etel. 3 vállkendő, a vásznat adta gróf Zichy Lujza, varrta dr. Szabady Józsefné. Vörös casula himezte és adományozta báró Wense Róza, varrta Szammer Róza. Ciboriumköpenye, adja gróf Zichy Lujza. 1 alba, adta gróf Cziráky Antalné, és 1 palla, himezte Kostyelik Etel.

19. Csúrgó.

Ciborium. Fehér casula, varrta Sturm Mariska, himezte Bartusek Mariska. 1 palla, himezte Kostyelik Etel.

20. Semináriumi templom (helyben).

Szenteltvíztartó aspersoriummal.

21. Püls-Szentiván.

Velum, adta Szuborics Jenő apátkanonok. 4 ministránsing, — kettőt adományoz. Schlamadinger Alajosné, — kettőt varrt Karl Islváné. 3 kehelykendő, vásznat adta Gróf Zichy Lujza, — a csipkét Füzy Mariska, varrta Kiss Mihályné. 3 corporale, a vásznat adta Gróf Zichy Lujza, — varrta Kiss Mihályné. 3 vállkendő, a vásznat adta Gróf Zichy Lujza, varrta Kiss Mihályné.

22. Zsámbék. (A sz. keresztől nevezett irgalmas nővérek zárdája.)

4 oltárgyertyatartó. 1 oltárterítő, varrta és a csipkét adta özv. Szüts Kálmánné.

23. Sziget-Csep.

Vörös casula varrta és himezte Perla Ilona adományozza Szuborics Jenő apátkanonok. Betegápolgatási szerek. 2 piros és 2 viola. ministránsruha (házilag készült). 1 alba, csipkét adta özv. Rábel Ferencné, varrta özv. Schmetzer Jánosné. 1 palla, himezte Kostyelik Etel. 1 karing, adta Gróf Zichy Lujza. 4 ministránsing, — egy csipkét adta Gróf Zichy Lujza, — egy csipkét adta Dr. Szabady Józsefné, két csipkét adtak Vinkóczy nővérek, — mind a négyet varrta özv. Paulovics Ferencné.

24. Mór. (zárdakápolna a sz. keresztől nevezett irg. nővérek tulajdona.)

2 viola ministránsruha (házilag készült). Könyvállvány, — adja Aujedszky Adolfné. Csengetyű. (jeladásra a mise kedtetén).

25. Sz. Dómtai kápolna.

1 cingulum.

26. Pád. Sz. Antal az Iszkahegyen épülő kápolnája.

Amplona tálcával, — adja Zilahi Juliska 1 karing, vásznat adta Gróf Zichy Lujza, — varrta Dr. Szabady Józsefné. 1 alba, — adta Gróf Zichy Lujza. 1 corporale, — vásznat adta Gróf Zichy Lujza, — varrta Dr. Szabady Józsefné. 2 kehelykendő, — vásznat adta Gróf Zichy Lujza, varrta Dr. Szabady Józsefné. 1 cingulum, adja Gróf Zichy Lujza. 2 vállkendő, vásznat adta Gróf Zichy Lujza, varrta Dr. Szabady Józsefné. 2 kéztörölő, vásznat adta Gróf Zichy Lujza, varrta Dr.

Szabady Józsefné. 4 oltárgyertyatartó, kettőt adott Laczó Jakabné, kettőt Perla Ilona.

Maradi az Oltáregylet további rendelkezésére: 2 méter csipke Viniczay Mariskától. Kolb Jozefától csipke egy oltárterítőre és egy albara. 2 ministránsingre csipke és ugyanez két oltárterítőre özv. Babanitsától. 4 drb. csipke ministránsingre ajándékozta Medgyessy Józsefné.

Ki volt még állítva: Dupla stóla, az iszka-szentgyörgyi kastélykápolna részére készítette özv. gróf Pappenheim Sándorné (magántulajdon). 2 casula (magántulajdon) és 1 palla, — varták és himezték Reiznauer nővérek. 1 fehér casula, 1 alba, 1 piros ministránsruha és 1 ministránsing, — a helybeli szeminariumi templomnak adományozza az oltáregyleti misékre dr. Szabady Józsefné (magánajándék). 1 alba, — a helybeli szeminariumi templomnak adományozza a Ferenc József nőnevelde főszt. főnökjője. 1 stóla (lila-fehér) varrta Papp Etelka (magántulajdon).

A kiadások fedezéséhez járult gróf Zichy Lujza 30 koronával (egy gyűjtés eredménye).

Megjegyzendő: A „házilag készült” jelzővel ellátott tárgyakat varták és szabták: Moenich Károlyné, Tolnay Vilma, Onás Anna, Lichtneckert Antalné és Kostyelik Etelka, — Lichtneckert Antalné, felügyelete alatt az árvaház Föt. Főnökjője által e célra kegyesen átengedett helyiségben, — a fehérnemű szabása és varáskiosztásról gondoskodott dr. Szabady Józsefné, segítkezett a szabásnál Tóth Béláné, — a casulák, bursák, stóla, ciboriumköpenyek és pallak kiszabását és elkészítését pedig Szammer Kóza vezette.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon nemesszívű jötevőknek, kik adományaik, vagy kézimunkájukkal az Oltáregyesület feladata teljesítésében, a szegény templomok felszerelésében támogatni s a rendezett kiállítás sikerét előmozdítani kegyeskedtek, az Ur Jézus nevében e helyen mond hálás köszönetet

a székesfehérvári Oltáregylet vezetőségé.

A magyar iparért.

Magyar voltunknak dacos önérzete megmozdította Székesfehérvár társadalmát. A tétlenség homályából kiléptünk, mert ki kell lépnünk. Nem maradhatunk hátra a nemzeti mivoltáért harcoló, munkálkodó magyar társadalomban.

Impozáns megnyilatkozása volt ennek a mozgalomnak az a gyűlés, a melyet vasárnap d. e. 11 óraker a Városház nagytermében tartottak Székesfehérvár társaskörének megbízottai. Erős fundamentumot kell raknunk s azt városunk társadalmára kell ráépítenünk. Gyönyörűség volt nézni azt a lángoló lelkesedést, a mely a szívek mélyéből sarjadott fel s a mely — meg vagyunk győződve — nem múló tünemény csupán, hanem egy szebb jövődöntő, Magyarország magyar voltának előrevetett fényessége. Ott volt városunk társadalmának színe-java, különösen sok hölgy, a kikre méltán és reménnyel számítunk a nagy munkában.

A gyűlést, a melyen körülbelül százan jelentek meg, Havranek József polgármester nyitotta meg, szokott ékesszólásával rajzolva azt a fontos missziót, a mely a magyar ipar pártolásával társadalmunkra vár, hogy megmentsük hazánknak azt a miénk s utját álljuk annak az áradatnak, a mely idegen ország medrébe tereli hazánk munkásnépének legértékesebb részét.

A nagy tetszessel fogadott beszéd után Rauscher Béla, az iparpártolási mozgalom megindítója a következő nagy szabású s minden részletében értékes beszédet olvasta fel:

Tudvalevő, hogy hazánk lakosságának mintegy 75%-a földműveléssel foglalkozik, akiknek megélhetése a folytonos szaporodás következtében lehetetlen. Ennek természetes következménye, hogy a népknek, miután a megélhetésre szükséges keresetet az országban nem találja, idegenbe kell vándorolni. Bizonyítják ezt a statisztikai adatok, amelyekből mindenki meggyőződhetik, hogy a kivándorlók száma évről-évre emelkedik, mert míg 1901-ben 55,153, 1902-ben 69,335, 1903 ban

93,029, 1904-ben 50,605, 1905-ben 104,521, 1906-ban már 163,703-leket tesz ki.

Azt hiszem ez a szomorú statisztika legjobban bizonyítja, hogy a társadalomnak a kormányon kezet fogva a legszembetűnőbb kötelessége komolyan megtenni mindent, hogy a kivándorlást ha nem is lehetséges megszüntetni, legalább is csökkenteni.

Erre azonban csak két mód kínálkozik.

1. Mezőgazdasági rendszerünk megváltoztatása parcellázások által s másrészt az ipari nővének, gyümölcsnek nagyarányú természetése, az állattenyésztés nagymérvű fejlesztése.

2. Az ipar fejlesztése.

Az elsőtől foglalkozni nem kívánok, mert nem szakmámba való dolog, másrészt ez egy igen nehezen megoldható, hosszadalmas társadalmi átalakulás szüleménye lesz, de be fog következni, kétséget nem szenvedhet, akkor majd befog állani az is, hogy arisztokraciánk, amely a legnagyobb közönységgel viseltetik még jelenleg is a technikai vállalatok iránt, kénytelen lesz úgy, mint a külföldön, gyárakba befektetni tőkétjét.

De az ipar fejlesztése a mostani közös vámtérlet mellett csakis úgy lehetséges, ha egyrészt a kormány támogatja az újonnan alakuló iparvállalatokat, másrészt azonban társadalmi uton igyekszünk a magyar ipar fejlesztésére.

Az ipar fejlesztésére az 1899. évi XLIX-ik törvényekkel gondoskodott az országgyűlés, amely törvény felhatalmazza a minisztert, hogy szubvenció és egyéb kedvezmények által létesítsen gyárakat Magyarországon, mely eljárás némi sikerrel is járt, mert néhány magyar, de még több idegen cég tényleg alapított gyárakat hazánkban.

1904. éven a XIV-ik t.-c. 3 millió korona iparpártolási alapot teremtett, mely azonban a beállott politikai krízis miatt felhasználhatatlan volt. Ezen összeg egy része a kisiparosoknak gépekkel való ellátása, valamint vándortanítók díjazása és vidéki kiállítások rendezésére lett volna fordítandó.

Remélhetőleg a politika változása ezen eszmét újra fel fogja karolni és Székesfehérvárot is sikerülni fog a már évek előtt általán terembe vitt közműhelyt a kisipar emelésére tényleg létre is hozni.

De biztos siker csak úgy érhető el, ha a magyar társadalom áthatva a mozgalom fontosságát, minden lehető megteszi az ipar pártolására, azaz szent kötelességének tartja első sorban magyar iparterméket vásárolni, ha ezek kaphatók, szem előtt tartja Kossuth Lajos ama mondatát: Amit nekünk a honi ipar nyujthat, azt idegentől venni hazánk ellen bűn . . .

Mi nem akarunk háborút a külföldi — első sorban az osztrák — iparnak üzeni, de senki sem veheti rossz néven, ha áthatja szívünket azon százerek keserű búja, akik kénytelenek ma más világrészekbe vándorolni, miután szülőföldjükön megélni nem tudnak. Igenis bünt követ el hazája ellen mindenki, aki közömbös ezen szegények iránt, mikor módjában áll a bajon segíteni.

Az iparfejlesztés hiányát megérezték már a múlt század vezető férfiai és 1848 ik év október 6-án megalapították az első magyar védjegylehet, a melynek szabályait maga Kossuth Lajos dolgozta ki. Ezen egyesület gróf Bathányi Kálmért választotta elnökül s e nagy kor minden vezető férja, de nem kevésbé a magyar hölgyek a legnagyobb lelkesedéssel vettek részt a magyar ipar fejlesztése érdekében megindult mozgalomban. Minden tag becsületzávalával kötelezte magát, hogy amennyire lehet, csak magyar iparterméket vásárol.

A vidék a legnagyobb lelkesedéssel csatlakozott e mozgalomhoz, úgy, hogy ezen egyesület már 1846-ban 145 fiókot számlált és következménye az lett, hogy rövid 2 év alatt 156 új ipartelep létesült az országban.

A bekövetkezett politikai bonyodalmak és szomorú évek végei vetettek minden magyar törekvésnek s romba döntötték az ipart is.

A hatvanas évek elején újra fellendült az iparpártolás eszméje, de az csakhamar elhalt, midőn a kiegyezés szabadságot nyujtott az elnyomott nemzetnek, de sajnos akkor a hazai ipari termények iránt ismét közömbösség állott be.

Az újabb gazdasági és politikai bonyodalmak össze hozták ismét a sziveket s mindenki tudatára jött annak, hogy egy ország, amely

egyoldalú gazdasági rendszert űz, amelynek jóléte tisztán az időjárás viszontagságától függ, független nem lehet.

Hozzájárult mindehhez a szegény nép, a kisiparos kétségbeesett helyzete s ennek következtében 1903-ban újabb megszületett a magyar iparpártolás eszméje, amely mindig több tét hódít s sorban alakulnak meg a vidéki egyesületek.

Hogy mily nagy szükség forog fenn, hogy minden magyar gondolkozása és érzésű polgárt áthasson a magyar iparpártolás gondolata, leginkább kiviláglik a magyar királyi központi statisztikai hivatal által 1904-ik évről kiadott hivatalos adatokból: Az összes iparcikknek nevezett évben 875 millió korona volt a behozatal, míg a kivitel csak 169 millió, azaz az összbehozatalnak 12-5 százaléka. Igaz ugyan, hogy összkivitelünk a nyers terményeket is figyelembe véve 266 millió koronával multa felül a behozatalt, de a nyers termények előállítás aránytalanul csekélyebb keresetet ad a munkásnak s így sokkal kevesebb családnak nyújt megélhetést.

Iparkodnunk kell tehát, hogy iparvállalatok által az iparcikkéért kiadott milliók egy részét legalább Magyarországnak termeljék s ha sok évi kitartó küzdelem árán csak a felét bírják a mai behozatalnál megszüntetni, vagy 100.000 munkásnak, azaz 400.000 családnak biztosíthatnók a megélhetést.

Ez legyen a rugója a mai összjevoletelünknek, ezt tartsa szem előtt minden magyar s vigye be családi szentélyébe a jelszót:

„Amit nekünk a honi ipar nyújthat, azt idegentől venni hazánk elleni bűn.”

A meggyőző szép szavak nem tévesztették hatásukat. A közönség egész lelkével átértette a nagyfosságu mozgalom szükségességét. Majd Kerekes Lajos, az érkezellet jegyzője olvasta fel a magyar ipart védő szövetség alapszabályait, a mely után az egyesület nagy lelkesedéssel kimondotta a megalakulást.

Az akció további részletei a közel jövőben kifejtendő széleskörű mozgalom keretében történnék.

UJDONSÁGOK.

Dr. Városv Gyula kalocsai érsek — valóságos belső titkos tanácsos. *Dr. Városv Gyula* kalocsai érseket a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. Azzal az őszinte benső szeretettel, melyet az elválás sem volt képes kiszebbíteni, üdvözlőjük Székesfehérvár kedves emlékü volt főpásztorát magas kitüntetése alkalmából. Mi, a kik ismerjük az ő páratlan jószágú nemes, nagy szívét, tudjuk nagyon jól s tudja velünk együtt mindenki, hogy a magyar királyi kitüntetése valóban méltó férfira szállott. A jó Isten adjon Ő Nagyméltóságának erőt és egészséget, hogy sok-sok esztendőn keresztül viselhesse a maggas kitüntetést.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök holnap este Budapestről visszaérkezik városunkba.

Képviselőválasztás. Tudvalevő, hogy az országgy. képviselőválasztások kiirattak s április hó 30-tól május 9-ig tartanak. Városunkban természetesen Zichy Jenő gróf személye körül sora-

kozik újra a választók serege, a kinek országos érdemeit városunk lesz hivatva méltányolni. A gróf vasárnap érkezett városunkba s érkezellet pártja vezetőivel. A jelölő érkezellet csütörtök d. u. lesz s erre a Függetlenségi Kőr Elnöksége a következő értesítést küldi szét:

A függetlenségi kőr t. tagjai ez uton értesítjük, hogy országgyűlési képviselő jelölése végett a kőr helyiségében (Ponty vendéglő) folyó hó 12-én délután 5 órakor érkezellet lesz, a melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. A függetlenségi párt Elnöksége.

Zichy Jenő gróf programbeszédét az eddigi kilátások szerint hétfőn d. e. fogja megtartani a Magyar Király előtt.

Istentisztelet. Az országgyűlés szétüzése után könyörgő istentiszteletben kérték a Mindentátó nemzetünk jobbait a ránk nehezülő csapás elhárításáért; mert mikor az aiktmányos élet újra fölvirradt, országszerte háladoó istentiszteleten vesznek részt a hazájuk jobbléteért főhazkodók. Székesfehérvártot természetesen nem maradnapjára terveznek egy nagyobb szabású háladoó istentiszteletet.

Gyászrovat. *Wencz Antal* fejéregyházmegyei segédlelkész életének 31-ik, áldozópapságának 8-dik évében tegnap — mint bennünket értesitenek — Mányon elhunyt. A megboldogult hosszú éveken át a tüdővész kintó betegségében sorvadott. Nehány évig káplánkodott, majd nyugdíjaztatásat kérve lassu, fájdalmas lépésekkel közeledett a halai felé, a mely szép, napsugaras napon, tegnap kioltotta sok szép reményre jogosító életét. Áldás és béké emleken I. Temetése ma d. u. volt Mányon.

Mélységes szomorúsággal emlékezünk meg egy másik gyászestéről, a mely városunkban sok-sok jó ember szívében kelt őszinte, igaz részvétet. *Almássy András* városi számvevő, a városi tisztikar egyik legsympatikusabb tagja, egy testestől-lelkesítő igaz ember, a kit páratlan becsületességgel, szorgalommal párosult szerénységért mindenki szeretettel és nagyrabecsült, ma reggel 8 órakor 28 éves korában visszaadta a fajúalomban s vallásunk vigasztalásaiban megtisztult lelket Teremtőjének. Hosszabb idő óta vesebaj gyötörte, a melyen az orvosok a mult évben egy súlyos természetű operációval segítettek, eltavolítván az egyik vesét. A műtét után pompasan crezte magát a beteg s mindenki bizotti teljes felgyógyulásában, midőn a kőr újból rátámadván, hosszas, kintó betegség után kioltotta életét. Koporsójára ifju hitvese s két kis arvája borul, de őszinte könnyet ejt rá mindenki, a ki az ifju halottat valaha ismerte. Temetése szerdán d. u. 5 órakor lesz, a Széchenyi-utca 30. sz. házból.

Lendvay Gyula áldozópap, magyaralmási h. plebános ma d. e. 9 órakor életének 38-ik, áldozópapságának 15-ik évében elhunyt. Temetése holnap d. u. 5 órakor lesz Magyaralmáson.

Megszűnt sztrájk. Az ősz-utcai Práger-féle cipőfelsőrézgyár munkásainak sztrájkja, mint lapunk előző számában megirtuk, megszűnt anélkül, hogy a munkások és a munkaadó között egyezés jött volna létre. Most arról értesülünk, hogy a munkások legnagyobb része hétfőn újból munkába állott.

Uj főispán (?) Ma d. e. azt a — biztosnak látszó forrásból jövő — hírt vesszük, hogy a fejérmegyei főispáni állásra Széchenyi Viktor

gróf, megyénk egyik legagilisabb fiatal mágnása van-kiszemelve, sőt, hogy kinevezése már alá is van írva.

Kinevezés. A székesfehérvári kir. javító-intézet igazgatója Eck Nándor műkértész ideiglenes minőségben munkavezető felügyelővé nevezte ki.

Sztrájk a pénzügyi palotánál. A Kossuth-utcában épülő pénzügyi palotánál dolgozó szocialdemokrata kömivesmunkások tegnap déiben abbanhagyták a munkát és sztrájkba léptek. Ez uttal sem béremelést, sem mnkaidőleszállítást nem követelnek, hanem csupán csak az a kívánásuk, hogy ezentul ne a munkaadó és pallér parancsoljon nekik, hanem ők azoknak. A sztrájk, vagy jobban mondva bojkott éle Takács József pallér ellen irányul, aki különben a helybeli szocialdemokrata kömives szakszervezet elnöke. Takács nem tűrte a naplopást és ezért többszöri munkára serkentette a kömiveseket. Természetesen ez sehogysem tetszett a szocialista elvtársaknak és ezért elhatározták, hogy Takács keze alatt nem dolgoznak, őt bojkottálják. A bojkottot bejelentették a rendőrségnek is. Reé István rendőrfőkapitány felhatalmazást adott Wej József építési vállalkozónak, hogy a sztrájkba lépett kömivesek helyeit máshonnan szögöztetett munkásokkal pótolja, a kiknek esetleg megvédelmezéséről a rendőrség fog gondoskodni. Ezen azután úgy megjedtek a szocialdemokrata kömivesek, hogy azonnal Budapestre táviratoztak a szocialista központba, hogy onnan küldjenek valakit, aki érdekeiket megvédi. — Ez a sokat hangoztatott szocialista összetartás.

Közigazgatási ülés a vármegyénél. Fejérvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtti ülést tartott Szűts Artur főjegyző elnökletével. Az ülésen folyó ügyek intézettek el. A pénzügyigazgatóság jelentése a következő: A kincstári követelések összege kitétt 3.364.589 kor. 59 fill. Ebből befizetett: 428.077 kor. 58 fill. Hátralék: 2.936.512 kor. 1 fill. Házadomenség 44 esetben engedélyeztetett. Az orvosi jelentés szerint a közegészségügy kedvezőbb mint a mult hó folyamán volt.

Dr. Schleicher Imre ügyvéd tisztelettel jelenti, hogy ügyvédi irodáját Mórton meg nyitotta.

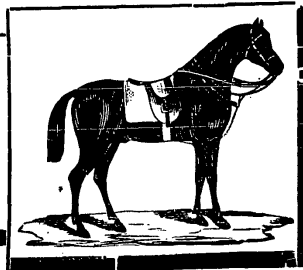
Névváltoztatások. Schmicsek József ercsi lakos vezetéknevét „Szántó“-ra, Singer Rezső felcsuti lakos valamint kiskoru gyermekei Ernő és Jenő vezetéknevüket „Siklós“-ra változtatták.

Fegyver a gyermekközben. Vig József és Szukop Gusztáv iparostanonok vasárnap délután a sóstói erdőben ibolyáztak. Szukop egy főbert-pisztolyból lövöldözött. Egy golyó célt tévesztett és társának Vig Józsefnek lábába hatolt. A rendőrség megindította az eljárást. Vig sérülése nem súlyos.

Ujabb sztrájk. Ma reggel a helybeli köfaragó segédek, akik mindössze kilencen vannak szintén sztrájkba léptek. Követelésük munkabéremelés és 10 órai munkaidő. Reé István rendőrfőkapitány a sztrájkból kifolyólag holnap délelőltre békkéltetési tárgyalást hívott egybe.

A Simor-utca 39. számú ház, melyben 7 év óta fűszerüzlet van augusztus hó 1-ére kiadó. Az érdeklődők Palotai-utca 39. szám alatt kapnak felvilágosítást.

Gaszler Kálmán
szíj- és nyereggyártó.
Székesfehérvár
Karl-ház, az igazságügyi palotával szemben.

Készít minden e szakmába vágó munkákat, a legszebb kivitelben.
Pontos és gyors kiszolgálás.
Ugyanitt kapható kitünő bőrlack és finom ostornyelek.
Ugyanitt egy fiu tanulóul felvétetik.

— **Nyilvános elszámolás.** Bold. *Alaghy* Dezső volt iskolászéki elnök nevére létesített iskolai alapítványra adakoztak:

(Folytatás.) Ifj. Weisz Jakab, Heckenaszti Kálmán, Marschall Mátyas, Kubik János, Szilberg Soma, dr. Fehér Ferenc, Pfin István, Botka Zoltán, Péntes Imre, Bernstein Sámuel, Wertheim Pál, Kohn Adolf, dr. Kégl Károly, Keresztes Zsigmond, Rechnitzer Soma, Schön Simon, Kovács Alajos, Sallay Izor, Szűts Dezső, dr. Fekete Izor, Halla János, Kenessey Pál, ifj. Kenessey Gyula, K. Nagy Dezső, Csúcs István, dr. Reichard Tamás, Knittelhoffer István, Bezőky József, Szentgericeyi Nagy Géza, Janky Ede, dr. Kapossy Endre, Reiner Ottó, Schmall György, Vértes Kálmán, Lőrinc Elek, Leéb Marika, Feld Vilmos, Báró Jenő, Tóth Géza, Takácsi Nagy József, Szabó Ottmár, Kostyelik Kajetan, Horvát Jeromos, Szűts Aladár, Dr. Markovics Bálint, Lukácsy Antalné, Angeli István, Szirbek József, dr. Kalteneckert Viktor, Szédel János, Gebhardt Bódog, Juth István 2—2 kor., Stefter Győző 1.20 kor., Edes István, Péntes József, Polgár N., Adler Lajos, Horváth Imre, Pollasek Albin, Adler Gyula, Minya József, Zugovits N., dr. Riffer Géza, Somogyi Károly, Altman N., Ohnhäuser N., özv. Hoffmann Lajosné, Tomán Antal, Frank Lipót, Knazovitzky Béla, Mader Jenő, Kussovits Lajos, Fekete N., Piller N., Pangl N., Bach N., Takács N., Géber Jenő, Süttő N., Bartuschk N., Udvardy Miklós, Keresztes Ignác, Keresztes Ignác, Keresztes Erzsébet, Rónai Elemér, Zalai Mihály, Erdőssy Bódog, Richter Mátyas, dr. Bárdos József, dr. Polgár Iván, Károly Ignác, dr. Láng Ince, Munkácsy György, Katerinka István, Angeli Nándor, Sólyom Lajos, Tóth László, Seib István, Berényi István, Szalman Jenő, Flaskár József, Deutsch Gyula, Mohai Lajos, Párkányi Aranka, Ováry V. Dániel, Lamberth Vilmos, Geiszt József, Chay Antal, özv. Bardón Józsefné, Nyéki Jenő, Ulreich Anna, Kubik Lujza, Kovács Ilona, Wunsch Antal, Koncsok Katalin, Számmer Mária 1—1 korona. Deák Dávid 80 fill. Telesi Sándor, Hiedl N., Szalgruber N., Csuka N., Csáder András, Éles Lajos, Benesik N., Winter N., Bay N., Aliquander N., Bódis N., Miklós N., Gelencsér József 60—60 fill. Medgyessy József, Polonyi István, Ruzsicska Pál, Strazsek István, Polonyi Sándor, Flinta Jenő, Dantinger N. 50—50 fill. Olvashatlan, Acher N., Németh József, Izsay N., Tarró N., Kéri I., Virág N., Boros I., Arler N., Horváth J., Markguber I. 40—40 fill. Sallay I., Olvashatlan, Farkas N., Csonka N., Wagner Ferenc, Polczér József, Szabó György, Cserna László, Mohrer Ferenc, Gelencsér János, Strobl János, Frúcheitig I., dr. Herz N. 20 20 fill. Koszoróból maradt 7 kor. Kamat 175 kor.

— **Gyermekek okozta tüzeszedelem.** Hatalmas tűz pusztított tegnap délelőtt a Jancsár-utca 5-ik és 7-ik szám alatti házakban. Az előbbi Fodor Papp Józsefnék az utóbbi pedig Jankovits Istvánnak képezi tulajdonát. Fodor Papp Józsefnél egy kazal szalma, egy kazal széna, továbbá gazdasági szerek, Jankovits Istvánnál pedig egy kazal szalma, egy kazal széna és a ház deszka kerítése lettek a tűz martalékává. A megejtett tűzvizsgálat megállapította, hogy a tűz gyermekeknek a kazalok közelében gyufával való játékából keletkezett. Az apró bűnösök Feier István Jankovits egyik lakójának hat és három éves fiai.

— **A kár körülbelül 1600 korona,** amelynek azonban csak egy csekély része térül meg, miután csupán Jankovits István kazaljai voltak biztosítva.

— **Testvérharc.** Moller Ferenc és Márton móri lakosok testvérek valami örökösödési perből kifolyólag elkisercdett ellenségei egymásnak. A napokban a móri szőlőhegyről hazatérőben összetalálkoztak a két haragos testvér. Csakhamar szóváltásba keveredtek, aminek azután tetteslegesség lett a folytatása. A dulakodás hevében Moller Ferenc előrántotta zsebkését és azt öccsének Mártonnak halántékába szúrta. Moller Márton orvosi vélemény szerint oly súlyos sérülést szenvedett, hogy életbenmaradása is kétséges. A késelő testvért feljelentették a helybeli kir. ügyészségnél.

— **Egy veszedelmes ember elfogatása.** Országsszerte kórozték Tóth Bálint 29 éves mindszentkálai illetőségű csavargót, aki a legveszedelmesebb tolvajok egyike. A múlt év tavaszán történt, hogy Zalaegerszegen egy rendőr felismerte

a kórozték alakot és learkta tartóztatni. Tóth azonban a rendőrré támadt, azt összeszurkálta és elmenekült. A rendőr hetekig lebegett élet és halál között, míg végre felépült. Végre Tóthot is elérte a nevezis. A napokban Mórton tűnt fel, de a csendőrköz felismerték. A jómadarat, aki katonaszökevény is, a zalaegerszegi kir. törvényszék fogházába kísérték.

— **Csendélet Mórton.** Megyeszerte ismert a móri legények féktelensége és duhaj természetűe. Ezt igazolja az alábbi eset is. Szabó Imre 22 éves móri szabósegéd a napokban esti 10 órakor hazafelé tartott lakására, amikor egy öt tagból álló duhaj kompánia megtámadta, a földre teperte és összeszurkálta. A bántalmazott szabósegéd feljelentést tett a csendőrségen, amely megindította a nyomozást a tetteseket Wittner Ferenc, Klok Ignác, Fery Ferenc, Klein Márton és Maner Ferenc móri suhancok személyében kinyomozta. Szomorúan érdekes dolog és hű képet adja a móri viszonyoknak, hogy a késelő legidősebbike csak 16 éves. A tetteseket feljelentették a székesfehérvári kir. ügyészségnél.

— **Öngyilkos szőlőmunkás.** Dörömbözy Ferenc Széchenyi-utca 137. sz. alatti lakos földművesgazda szőlőjében dolgozott tegnap Simon János 60 éves szőlőmunkás. Délelőtt 10 óra felé járt az idő, amikor Dörömbözy észrevette, hogy Simon már jó ideje eltávozott oldalra mellől. Rosszat sejtve keresésére indult és meg is találta az öreget, de már holtan. Simon János a prészah ablakának varácsára felakasztotta magát. A rendőrség részéről a helyszínen megjelent Kuti Fülöp rendőralkapitány, dr. Molnár József rendőrorvos, továbbá Tar József hegybíró konstatálták az öngyilkosságot. Az öngyilkos tettének oka ismeretlen. Hulláját beszállították a volt városi kórház halottas házába.

Rajz és szabászati iskolával egybekötött szalon megnyitása.

Teljes tisztelettel hozom becses tudomására a nagyérdemű hölgyközönségnek, hogy helyben, **Várkapu-utca 6. sz. a.** (Élíte kávéház mellett) **szabászati és varró iskolával egybekötött divattermet nyitottam.** E célra megnyertem társnőül **Krischer Angela** urhölgy, budapesti szaktanárnőt, aki tapasztalatait több évi gyakorlat folytán budapesti elsőrangú iskolában és Sárvay Janka fővárosi hírneves szalonjában és szabászati iskolájában, mint helyettes tanárnő szerezte. Előre is biztosítom, hogy legújabb **angol és francia női toilleteket** legszebb kivitelben és szolid árak mellett teljes megelégedésre fogok készíteni. Egyszermind iskolában a **tanítványok** rövid idő alatt egész önállóan **rajzolnak és szabnak**, párizsi rendszer szerint — valamint a **modern fűző és kalapmodel készítést** is elsajátítják.

Teljes tisztelettel
Zsínó István és Társa.

Anyakönyvi statisztika

1906. március hó 31-től április hó 7-ig.

I. Születés.

Született: 10 törvényes fiú, 8 leány; törvénytelen fiú: 3, leány: 0; halva született törvényes fiú: 0; leány: 0 törvénytelen fiú, 0; leány 0. — Összesen: 21.

II. Halálozás.

Elhalt: 11 fiú, 12 nő. Ezekből 7 éven aluli; törvényes fiú: 5, leány: 5; törvénytelen fiú: 0, leány 0; 7 éven felüli fiú: 6, nő: 7. — Összesen: 23.

E szerint a születés a halálozást 2-vel mulja felül.

Elhaltak: özv. Jankovits Jánosné, Fehér Katalin, r. k. 74 éves Rác-utca 36 sz. — Vaner Mária Borbála, r. k. 1 hónapos, Deák Ferenc-utca 7. sz. — Rambold Mária, r. k. 2 hónapos, Erzsébet ligeter. — özv. Sipos Gáborné Marton Anna, r. k. 77 éves Kempen-tel 1 sz. — Balog Mária, r. k. 6 éves Sörping-utca 13. sz. Gyurkovics Dezső Géza, r. k. 11 hónapos Csapó-utca 7 sz. — özv. Lange Vilmosné Taith Julianna ág. h. ev. 86 éves Kert-utca 12. Gothárd Erzsébet, r. k. 14 hónapos Keseta János-utca 2. sz. — Szalay András ev. ref. 1 hónapos Sziget-utca 13 sz. — özv. Szili Antalné Loszits Teréz, r. k. 72 éves Szt. Gy. kórház. — Lincsek Ede, r. k. 19 éves kályhás segéd, Osz-utca 10 sz. — Kasó Ferenc, r. k. 10 hónapos Vendel-utca 4 sz. — Matyók Károly, r. k. nyugalmazott hidvámszedő 60 éves Selyem-utca 10 sz. — Bakos István, r. k. önálló fuvaros 50 éves Rác-utca 21 sz. — özv. Vemiczai Mihályné Takács Erzsébet, r. k. 71 éves Vendel-utca 6. sz. — Osztotics József, r. k. 1 hónapos Kezeméti-utca 4 sz. —

Szabó Mihály ev. ref. béres 34 éves Szt. Gy. kórház. — Polczér Katalin, r. k. 7 hónapos Sár-utca 38 sz. — Toris Károly, r. k. 73 éves aggintézet. — Szaller Lajos István, r. k. 3 hónapos Jókai-utca 9 sz. — Gans Adolfiné Klein Mina, izr. 31 éves Távirat-utca 9 sz. — özv. Herceg Martonné Balog Terézia, r. k. Öreg-utca 1 sz. — Vieger Ferenc, r. k. kisbírtokos és pálinka főző 55 éves Öreghegy 10 sz.

!! Szőlőkaró eladás !!

Seregélyes mellett (a bulini erdőn) 250.000 darab akácfa szőlőkaró
== eladó. ==

! Megtévésztektől óvakodjunk!
A valódi természetes eredeti Málnási!

MÁLNÁSI
Mária Forrás

természetes alkalikus sós savanyu-
vize páratlan hatású: a légző és
emésztő szervek hurutos bántalmá-
nál, a tüdőtuberculosis minden stá-
diumában. ○○○○

!! Gyomorégést azonnal megszüntet !!

Egyedüli főraktár Székesfehérvárott:

PINKAS ZSIGMOND és FIAINÁL.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás.

Férfi-divatáruház.

Ingek, nyakkendők, kalapok, sétatálcák, esernyők és minden e szakmába vágó cikkek.
Egyenruházati cikkek.
— Javítások elvállaltatnak. —

WEISZ L. és TIA

Székesfehérvárott,
Nádor-utca, színház-épület mellett.

Férfi-divatáruház.

Téli ruhák nyári gondozásra elfogatgatnak legújta-
nyosabb árak mellett.